

เขตสุขภาพเพื่อประชาชน

โลกใหม่ที่มีรูปแบบการทำงาน
เชื่อมร้อยองค์กรต่างๆ ทั้งภาคราชการ
ภาควิชาการ/วิชาชีพ ภาคเอกชน
และภาคประชาสังคม

เขตสุขภาพเพื่อประชาชน

ที่ปรึกษา

นพ.อำพล จินดาวัฒนะ

นพ.ทวีเกียรติ บุญยไพศาลเจริญ

บรรณาธิการ

อรพรรณ ศรีสุขวัฒนา

ดร.นัตยา พสกมทอง

พิมพ์ครั้งที่ 1

กันยายน 2558

ออกแบบ

บริษัท เรียว คอนซัลเทชั่น (ประเทศไทย) จำกัด
77/28 ชั้น 11 อาคารสินสารทาวเวอร์
ถนนกรุงธนบุรี แขวงคลองตันใต้
เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 10600

จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ศูนย์ประสานงานการพัฒนาเขตสุขภาพเพื่อประชาชน (ศปช.)

88/39 ถ.ติวานนท์ 14 หมู่ที่ 4 ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 02-832-9152 โทรสาร 02-832-9001-2

www.nationalhealth.or.th

สารบัญ

- » เขตสุขภาพเพื่อประชาชน...
เส้นด้ายแฉนวนอนเพื่อสุขภาพะคนไทย ... 1 - 2
- » กุญแจ...สู่การปฏิรูประบบสุขภาพ ... 3 - 4
- » ขับเคลื่อนการทำงานทั่วประเทศ ... 5 - 6
13 เขตสุขภาพเพื่อประชาชน
- » ทุกคนมีส่วนร่วม กำหนดอนาคต ... 7 - 8
ระบบสุขภาพของตัวเอง
- » บูรณาการกลไกการทำงาน ... 9 - 10
ระดับชาติถึงกลุ่มจังหวัด
- » ทุกหน่วยงาน พร้อมก้าวสู่มิติใหม่ ... 11 - 12
ในทิศทางเดียวกัน

เขตสุขภาพเพื่อประชาชน

...เส้นด้ายแฉนวนอนเพื่อสุขภาพะคนไทย

Sอยยิ้มของชุมชน จะเกิดขึ้นได้เมื่อทุกๆ คนมีความสุขดี ไม่ใช่แค่ทางร่างกาย เท่านั้น ยังรวมถึงจิตใจ ปัญญา และสภาพสังคมที่อยู่รอบตัวเราด้วย แต่การสร้างสุขภาพะคนไทย คงต้องไม่ปล่อยเป็นหน้าที่ของใครหรือหน่วยงานใด เพียงแห่งเดียว เพราะทุกฝ่าย ทุกภาคส่วน ต้องมาร่วมมือกันสร้างสรรค์ อย่างเป็นระบบ

เขตสุขภาพเพื่อประชาชน

เป็นกลไกใหม่ที่มีรูปแบบการทำงานโดยการ เชื่อมร้อย องค์กรต่างๆ ทั้งภาคราชการ ภาควิชาการ/วิชาชีพ ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคม ที่มุ่งปฏิบัติงานด้าน สุขภาพ อยู่ในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดเดียวกัน มาบูรณาการทำงานและแลกเปลี่ยน ข้อมูลต่างๆ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนระบบ สุขภาพของเขตพื้นที่อย่างมีพลัง

เขตสุขภาพเพื่อประชาชน จึงเป็นเสมือนเส้นด้ายแฉนวนอน ที่ทำหน้าที่เชื่อมร้อยเส้นด้ายแนวตั้ง คือ หน่วยงาน, องค์กร และเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อน การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อ สุขภาพ และกำหนดทิศทางของระบบสุขภาพ ให้ตรงกับความต้องการทาง สุขภาพของประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับ 'ปัจจัยกำหนดสุขภาพ' ของพี่น้อง ในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ พฤติกรรม สภาพสังคมฯลฯ นำทุกคนไปสู่ระบบสุขภาพ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทุกมิติ

กุญแจ...สู่การปฏิรูประบบสุขภาพ

“

ยึดโยงการทำงานของทุกภาคส่วน
โดยใช้เขตพื้นที่เป็นฐาน

”

ระบบสุขภาพของไทยในปัจจุบัน เป็นพหุลักษณะ มีผู้เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน แต่ละภาคส่วนมีการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับมิติทางสุขภาพที่แตกต่างกันไปตามบทบาทหน้าที่ ทั้งที่มีผลต่อการสร้างสุขภาพ ช่อมสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสุขภาพทั้งบวกและลบ

แม้การแก้ปัญหา ‘ระบบสุขภาพ’ ที่ผ่านมา จะสัมฤทธิ์ผลในระดับหนึ่ง แต่ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อรับมือกับปัญหาการเจ็บไข้ได้ป่วย หรือการ **ช่อมสุขภาพ** เป็นหลัก และยังเผชิญกับอุปสรรคคือ การทำงานที่กระจัดกระจายของหน่วยงานต่างๆ จึงเกิดกระแสเรียกร้องให้ **ปฏิรูประบบสุขภาพ** อย่างจริงจัง นำแนวคิด ‘สร้างนำช่อม’ และแนวทางสร้างกลไกให้ทุกภาคส่วน พสานการทำงานได้อย่างมีเอกภาพ

ในการประชุม **คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ** เมื่อวันที่ 25 ก.ค. 2557 มีมติเห็นชอบมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง “**การปฏิรูประบบสุขภาพ ภายใต้การปฏิรูปประเทศไทย**” นับเป็นกุญแจเปิดประตู สู่การปฏิรูประบบสุขภาพครั้งใหญ่

ต่อมาวันที่ 8 ส.ค. 2557 คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ มีมติเห็นชอบการขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูประบบสุขภาพในระยะเร่งด่วน โดยจัดตั้ง ‘**เขตสุขภาพเพื่อประชาชน**’ ตามข้อเสนอของ กระทรวงสาธารณสุข, สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.), สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), กรมบัญชีกลาง, สำนักงานประกันสังคม และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

ปฏิรูประบบสุขภาพ

มติคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2557

ขับเคลื่อน

มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2556 เรื่อง 'การปฏิรูประบบสุขภาพ ภายใต้การปฏิรูปประเทศไทย'

1. ปฏิรูประบบสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันโรค และการจัดการภัยคุกคามสุขภาพ
2. ปฏิรูประบบบริการสุขภาพ
3. ปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนานุเคราะห์สุขภาพ
4. ปฏิรูประบบการเงินการคลังและระบบหลักประกันสุขภาพ
5. ปฏิรูปการอภิบาลระบบสุขภาพและการพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

จัดตั้ง

'เขตสุขภาพเพื่อประชาชน' ยึดโยงการทำงาน ของหน่วยงานและ องค์กรทุกภาคส่วน โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้อนุมัติ การจัดตั้ง เขตสุขภาพเพื่อประชาชน เมื่อวันที่ 25 ส.ค. 2557

หลังจากนั้นคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะทำงานร่วม ทำหน้าที่ พัฒนารูปแบบเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจาก ทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง ก่อนจัดทำ ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดตั้งเขตสุขภาพเพื่อประชาชน พ.ศ... เสนอคณะรัฐมนตรีให้ ความเห็นชอบ

ขับเคลื่อนการทำงานทั่วประเทศ...

13 เขตสุขภาพเพื่อประชาชน

โครงสร้างของ เขตสุขภาพเพื่อประชาชน ครอบคลุม พื้นที่ 13 เขตทั่วประเทศ จัดแบ่งเป็นในส่วนภูมิภาค 12 เขต แยกตามกลุ่มจังหวัด และกรุงเทพมหานคร อีก 1 เขต สอดคล้องกับกรอบการทำงานในระดับพื้นที่ของ 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข, สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ประสานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“
ประโยชน์สุข และ สุขภาวะ
ของคนในพื้นที่
เป็นศูนย์กลางในการทำงาน
”

11

13

กรุงเทพ
มหานคร

13

เขตสุขภาพ เพื่อ ประชาชน

เขตพื้นที่

1

เชียงราย
น่าน
พะเยา
แพร่
เชียงใหม่
แม่ฮ่องสอน
ลำปาง
ลำพูน

2

ตาก
พิจิตร
เพชรบูรณ์
สุโขทัย
อุตรดิตถ์

6

จະฮิงเทร
ปราจีนบุรี
สระแก้ว
สมุทรปราการ
จันทบุรี
ชลบุรี
ตราด
ระยอง

10

มุกดาหาร
ยโสธร
ศรีสะเกษ
อุบลราชธานี
อำนาจเจริญ

3

ชัยนาท
กำแพงเพชร
พิจิตร
นครสวรรค์
อุทัยธานี

5

กาญจนบุรี
นครปฐม
ราชบุรี
สุพรรณบุรี
ประจวบคีรีขันธ์
เพชรบุรี
สมุทรสงคราม
สมุทรสาคร

7

กาฬสินธุ์
ขอนแก่น
มหาสารคาม
ร้อยเอ็ด

9

ชัยภูมิ
นครราชสีมา
บุรีรัมย์
สุรินทร์

4

ลพบุรี
สิงห์บุรี
อ่างทอง
พระนครศรีอยุธยา
นครนายก
นนทบุรี
ปทุมธานี
สระบุรี

8

บึงกาฬ
เลย
หนองคาย
หนองบัวลำภู
อุดรธานี
นครพนม
สกลนคร

11

ชุมพร
นครศรีธรรมราช
สุราษฎร์ธานี
กระบี่
พังงา
ภูเก็ต
ระนอง

13

5

พัทลุง
ตรัง
ราษีไศล
ปัตตานี
ยะลา
สงขลา
สตูล

12

12

ทุกคนมีส่วนร่วม กำหนดอนาคต ระบบสุขภาพของตัวเอง

รูปแบบของ เขตสุขภาพ เพื่อประชาชน?

หลักการสำคัญ

- ยึดประโยชน์สุข สุขภาวะของประชาชนในเขตพื้นที่ เป็นศูนย์กลาง ทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อน
- ยึด 'หลักการทิศทางและแนวทางสำคัญของการปฏิรูประบบสุขภาพภายใต้การปฏิรูปประเทศไทย'
- เป็นฐานการทำงานแบบมีส่วนร่วมตามภารกิจ โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
- เน้นประสานพลังปัญญา พลังสังคม และพลังรัฐ

วัตถุประสงค์

- กระตุ้นการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมด้านสุขภาพ ชีตศทาง และบูรณาการทุกภาคส่วน ทุกมิติ มุ่งความเป็นธรรม
- รองรับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการสุขภาพทุกมิติ เกิดสมดุลในการอภิบาลระบบสุขภาพ
- จุดประกาย กระตุ้น ให้องค์กรต่างๆ ดำเนินงานได้บรรลุภารกิจของตน
- เสริมพลังกลไกต่างๆ (Synergy) ในเขตพื้นที่

เป้าประสงค์

- ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องระดับพื้นที่ สอดคล้องกับความจำเป็นด้านสุขภาพ

“
ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพในเขตพื้นที่ให้สอดคล้องกับความจำเป็นทางสุขภาพ
”

เขตสุขภาพเพื่อประชาชน ยึดหลัก **การทำงานแบบมีส่วนร่วม** แสวงหาแนวทาง การใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน โดยไม่ใช้อำนาจ บังคับเหนือกัน มีหัวใจสำคัญคือการสานพลัง 3 ส่วน ได้แก่ **พลังปัญญา พลังสังคม และพลังรัฐ** ร่วมกันจัดการประเด็นหรือปัญหาทางสุขภาพ เพื่อ ประโยชน์สุขของประชาชนในเขตพื้นที่เป็นศูนย์กลางอย่างมีพลัง ทุกภาคส่วน **รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและมีส่วนรับผิดชอบ**ต่อภารกิจนี้ร่วมกัน

ที่สำคัญคือ การจุดประกาย กระตุ้น ให้ทุกภาคส่วนกำหนด **วิสัยทัศน์ร่วมทาง สุขภาพ** ของเขตพื้นที่ตนเอง และออกแบบอนาคต ให้ตรงกับความต้องการของ ชุมชนได้ในทุกมิติ ไม่ว่าจะสุขภาพทางกาย ใจ ปัญญา และสังคม เสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น

และไม่เพียงบูรณาการความร่วมมือเท่านั้น แต่เขตสุขภาพเพื่อประชาชนยังมี ภารกิจสำคัญ นั่นคือการสร้างความเป็นธรรม และลดช่องว่าง ความเหลื่อมล้ำ ในระบบสุขภาพ ที่ทุกฝ่ายต้องระดมสรรพกำลัง ทั้งองค์ความรู้ ความคิดและ ทรัพยากร ในการขับเคลื่อนร่วมกัน ก่อนจะนำไปปฏิบัติภายใต้กลไกหรือ กฎระเบียบ ตามภารกิจความรับผิดชอบของหน่วยงานตนเองได้ต่อไป

บูรณาการ กลไกการทำงาน ระดับชาติถึงกลุ่มจังหวัด

เขตสุขภาพเพื่อประชาชนเป็นการผนึกความร่วมมือของภาคีเครือข่าย หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบสุขภาพ มีบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ และทรัพยากรสนับสนุน กระทรวงสาธารณสุข, สปสช., สช., สสส., สำนักงานประกันสังคม, กรมบัญชีกลาง สถานพยาบาลภาครัฐและเอกชน, องค์กรวิชาชีพ, วิชาการ, ชุมชน, ภาคประชาสังคม, ภาคธุรกิจเอกชน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายองค์กรต่างๆ ที่ทำงานพัฒนาระบบสุขภาพอีกเป็นจำนวนมาก

โครงสร้างการทำงานเขตสุขภาพเพื่อประชาชน

คณะกรรมการสนับสนุนเขตสุขภาพเพื่อประชาชน (กสขป.)

ประธาน : ผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการ : ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ดังนี้
กก.สธ., สปสช., สสส. กก.มหาดไทย, กกม., อปท.อื่นๆ (1คน)
องค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร (3คน), ผู้ทรงคุณวุฒิ (2คน)

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการมีวาระ: 4 ปี
(เลือกตั้งได้ไม่เกิน 2 วาระ)

คณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขตที่ 1-12

ประธาน และรองประธาน กขป.
มาจากคนละภาคส่วน และ กขป. เลือกกันเอง

องค์ประกอบ ภาครัฐ 16 คน,
ภาควิชาการ/วิชาชีพ 11 คน
ภาคประชาชน, สังคม 17 คน

กองเลขานุการกิจร่วมประกอบด้วยผู้แทน สปสช., กก.สธ., สสส., สช. และองค์กรอื่นๆ ตามความเหมาะสม

กรรมการมีวาระ: 3 ปี
คำนึงถึงความหลากหลายทางเพศ และจังหวัดในเขต ซึ่งบริหารภายใต้ไม่เกิน 5 คน

คณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขตที่ 13

ประธาน : ผู้ว่ากกม.

องค์ประกอบ ภาครัฐ 18 คน,
ภาควิชาการ/วิชาชีพ 11 คน,
ภาคประชาชน, สังคม 14 คน

กองเลขานุการกิจร่วมประกอบด้วยผู้แทนจาก กกม., สปสช., กก.สธ., สสส., สช. และองค์กรอื่นๆ ตามความเหมาะสม

กรรมการมีวาระ: 3 ปี

กลไกการทำงานของเขตสุขภาพเพื่อประชาชน

1. **คณะกรรมการสนับสนุนเขตสุขภาพเพื่อประชาชน (กสขป.)** ทำหน้าที่ ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และสนับสนุน การพัฒนาระบบงานของเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เพื่อให้ภาพรวมของการทำงานมีประสิทธิภาพ และวางหลักเกณฑ์การสรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมในการเป็น คณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน

2. **คณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน (กขป.)** มีจำนวน 13 เขต มีกรรมการที่มาจาก 3 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาควิชาการ/วิชาชีพ ภาคประชาสังคมและเอกชน ในส่วนของผู้ดำรงตำแหน่งประธานกขป.เขตที่ 1-12 จะใช้วิธีคัดเลือกกันเอง ส่วน กขป.เขต 13 กรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการ กทม. เป็นประธาน

ทั้งนี้ กขป. ทำหน้าที่สนับสนุน การจัดการความรู้และพัฒนาระบบสุขภาพในพื้นที่ กำหนดทิศทางการพัฒนายุทธศาสตร์นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการพัฒนาของพื้นที่ สอดคล้องกับความจำเป็นด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ ก่อนนำมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการร่วม หรือรูปแบบการทำงานข้ามภาคส่วนตามทิศทางที่กำหนดร่วมกัน โดยบูรณาการการใช้งบประมาณของหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติการหรือโครงการหรือข้อตกลงร่วมกัน รวมถึงให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานด้านสุขภาพ ต่อหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. **กองเลขานุการกิจร่วม** สนับสนุนการดำเนินงานของกขป.ทั้ง 13 เขต โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานหลักๆ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข, สปสช., สสส., สช. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สถาบันการศึกษาและองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร เข้าร่วมตามบริบทของพื้นที่ โดยใช้ทรัพยากรของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องมาทำงานร่วมกัน

ทุกหน่วยงาน พร้อมก้าวสู่มิติใหม่ ในทิศทางเดียวกัน

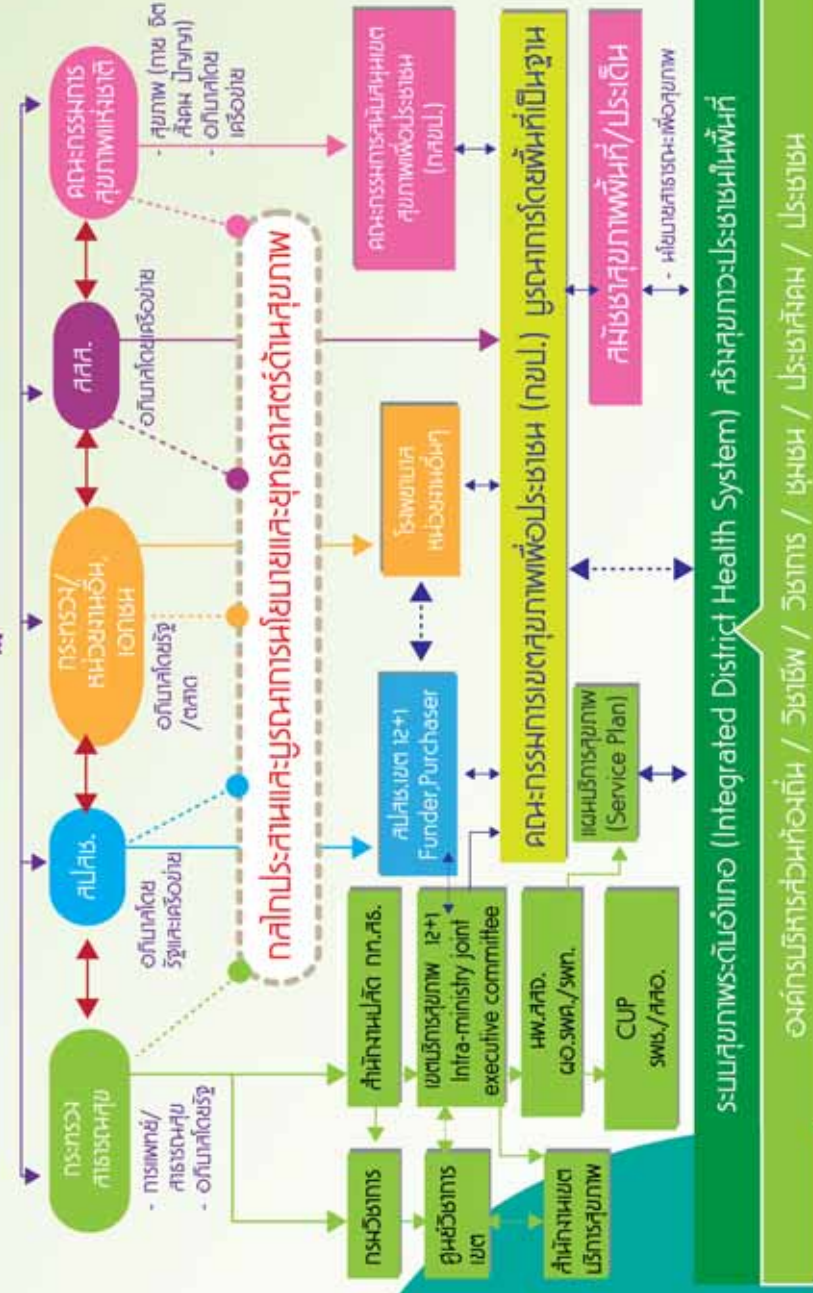

การบูรณาการจัดการในระบบสุขภาพโดยพื้นที่เป็นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

คณรัชมหตรี

เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน
ร่วมเสนอความคิดเห็น
และมีการสื่อสาร
ต่อสาธารณะ

การขับเคลื่อนการทำงานของ
สุขภาพเพื่อประชาชนมุ่งไปสู่การ
พัฒนาระบบสุขภาพ โดยเชื่อมโยง
กลไกการทำงาน ทั้งระดับประเทศ
กระทรวง ไปจนถึงจังหวัด องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบล อำเภอ
ร่วมบูรณาการเพื่อให้บริการ
ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ
เดินนำไปในทิศทางเดียวกัน
เป็นการทำงานเชื่อมประสานกันใน
แนวทาง ที่เรียกว่า 'การอภิบาลโดย
เครือข่าย'

เขตสุขภาพเพื่อประชาชน
 จะเป็นกลไกบูรณาการแนวราบ
 สำหรับการดำเนินงานด้านสุขภาพทุกมิติ
 โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
 ซึ่งเป็นเครื่องมือการปฏิรูป
 ระบบสุขภาพอย่างสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
 ศูนย์ประสานงานการพัฒนาเขตสุขภาพเพื่อประชาชน (ศปข.)
 โทร 02-832-9152
 หรือ www.nationalhealth.or.th